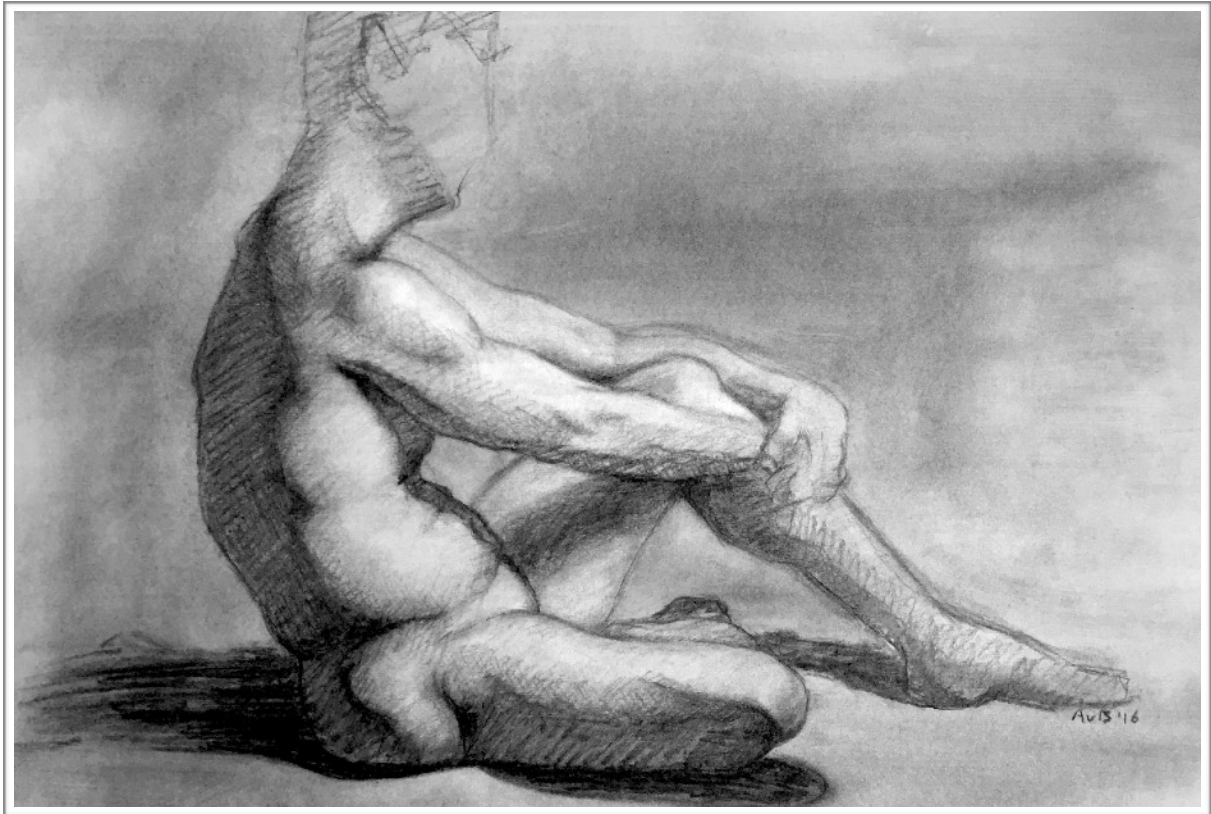

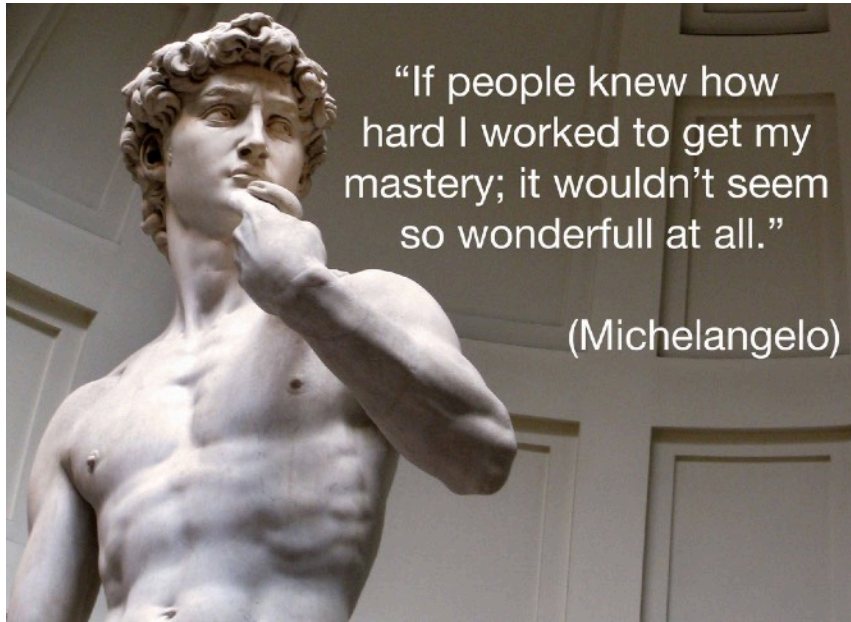
Cursus Teken

Fundamenten en Technieken

Albert van Breemen

www.albertvanbreemen.nl

Introductie

Een droom is uitgekomen! In 2016 heb ik de stap genomen om meer tijd aan mijn passie te besteden, namelijk klassiek en realistisch teken- en schilderles geven. Een cursusprogramma in elkaar zetten en lesmateriaal ontwikkelen was nog het makkelijkste om te doen. Maar zouden er voldoende cursisten naar de cursus komen? En zou er wel voldoende interesse zijn?

Inmiddels heb ik antwoorden op deze vragen: regio Eindhoven heeft behoefte aan teken- en schilderles waarbij op een motiverende en gestructureerde manier kennis en vaardigheden worden bijgebracht. Na veel positieve feedback van de cursisten te hebben gehad heb ik daarom een nieuw cursusprogramma voor 2017-2018 gemaakt. Deze gaat in September 2017 van start.

Het 2017-2018 teken- en schildercursus programma bestaat uit 25 ochtend- en 25 middaglessen op de vrijdag, verdeeld over 3+3 modules. Het programma is geschikt voor zowel beginners als mensen met enige teken en schilder ervaring. De lessen in de ochtend bieden elke les veel nieuwe kennis en inzichten, terwijl de lessen in de middag zich meer richten op materiaalgebruik, vaardigheden ontwikkelen en toepassen van het geleerde.

Alle 6 modules zijn afgebakende cursussen die los van elkaar gevolgd kunnen worden. Je kan je daarom ook aanmelden voor een enkele module. Omdat de modules elkaar wel versterken krijg je het grootste leereffect door het complete programma te volgen. Een aanrader voor de serieuze cursist!

- Bague II – Cast drawing/ portret tekenen met houtskool (8 lessen)
- Modeltekenen I – Fundamenten en technieken (7 lessen)
- Modeltekenen II – Anatomie en tekenen vanaf model (10 lessen)
- Compositie – Stilleven (8 lessen)
- Alla prima schilderen (7 lessen)
- Portretschilderen (10 lessen)

Het programmaboekje kan je downloaden via:

<http://albertvanbreemen.nl/downloads/Programma2017-2018.pdf>

Tijdens elke module krijgen de cursisten een handout met informatie, zodat ze altijd thuis de leerstof rustig kunnen nalezen. In dit document vind je de handout van de “Bargue tekenmethode” module, die het afgelopen jaar met veel plezier door de cursisten is gevolgd!

Als je nieuwsgierig bent geworden, kom dan deze zomer naar een van de gratis lessen bij Atelier Nieuw Realisme in Eindhoven. Voor meer informatie en data ga naar

<http://albertvanbreemen.nl/zomer-workshops/>

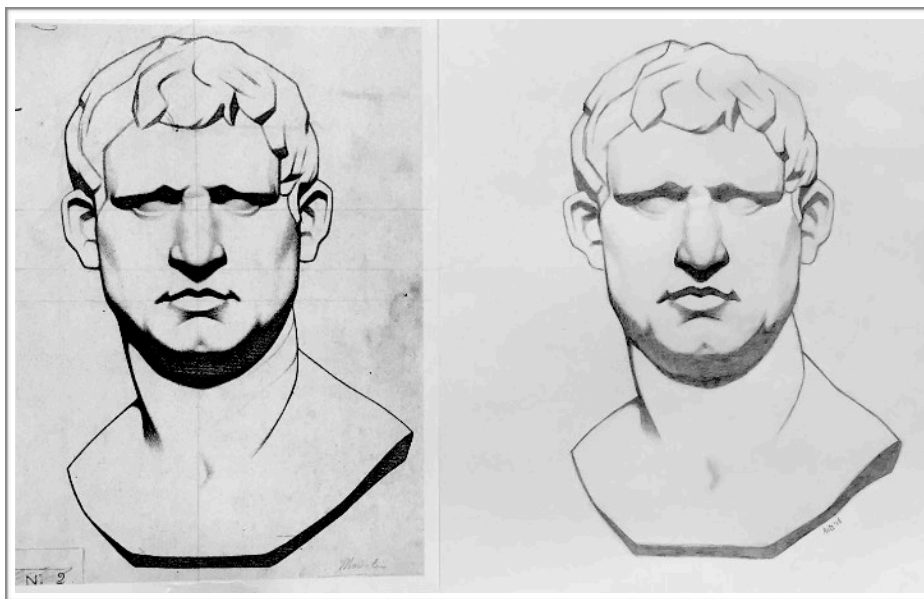
Veel teken plezier!

Albert

Module 3 - Bague tekenmethode

Rond 1900 ontwikkelde Charles Bague een ‘academische’ tekenmethode. Het is een systematische tekenmethode die je helpt om nauwkeuriger te werken. Tijdens deze module krijg je een korte versie van deze methode, die normaal maanden duurt!

Les	Onderwerp	Datum
1	Leren kijken en meten	10 Feb 2017
2	Licht en schaduw	17 Feb 2017
3	Sight size meetmethode	10 Maart 2017
4	Afronding: 2-lessen tekening	24 Maart 2017
5	Afronding: vervolg	31 Maart 2017

Module 3 - Bague tekenmethode

Leerdoel

- Bague tekenmethode
- Meten met loodlijn, absolute meting, relatieve meting
- Nauwkeurig kijken en tekenen
- Block-in tekenmethode

Achtergrond informatie

Het was crisis in Frankrijk rond 1865. De kunstcritici waren het erover eens dat de kwaliteit van de werken van nieuwe kunstenaars achteruit liep. Hier moest wat aangedaan worden en de oplossing was een nieuwe onderwijsmethode. Er werd daarom een prijsvraag uitgezet voor de beste methode om te leren tekenen. Deze prijsvraag werd gewonnen door Charles Bague en tussen 1866 en 1871 verscheen zijn leermethode in een boek, wat tegenwoordig nog steeds te koop is.

Het idee achter de Charles Bague methode is eenvoudig: als leerling leer je het beste tekenen door meesterwerken te kopiëren. Vooral voorbeelden uit de oude Griekse en Romeinse kunstperiode werd door Bague gezien als kunst met veel 'schoonheid'. Door deze werken te kopiëren leer je niet alleen praktische tekenvaardigheden, maar ontwikkel je ook een esthetisch gevoel voor schoonheid.

De hele opzet van de Bague tekenmethode is onderverdeeld in drie delen. Je begint als leerling met het natekenen van tekeningen van Griekse en Romeinse beelden. Deze tekeningen wordt "Bague platen" genoemd. In zijn boek bouwt Bague de complexiteit van deze platen langzaam

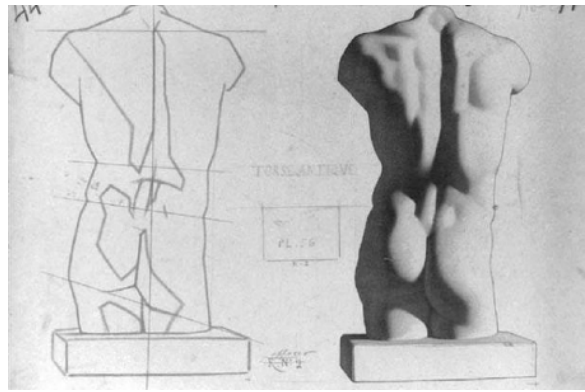
Belvedere torso,
ca 100 v.C.

op, zodat je langzaam went aan het stappenplan achter Barge's tekenmethode.

Als je als leerling eenmaal door de eerste fase heen gewerkt hebt dan mag je met de tweede fase doorgaan. De tweede fase is het kopiëren van gipsen beelden, in het Engels ook wel 'cast drawing' genoemd. Gipsen beelden natekenen is een effectieve stap tussen het natekenen van platen en tekenen vanaf echt model. Doordat de beelden wit zijn kan je goed zien wat het effect is van licht op een vorm. Voor cast drawing wordt gebruik gemaakt van de 'sight size' meetmethode, die verderop wordt uitgelegd.

Nadat je ook de tweede fase van de Barge methode doorlopen hebt en succesvol gipsen beelden kunt natekenen, mag je doorgaan met de derde fase. In deze laatste fase werkt de student vanaf een echt model.

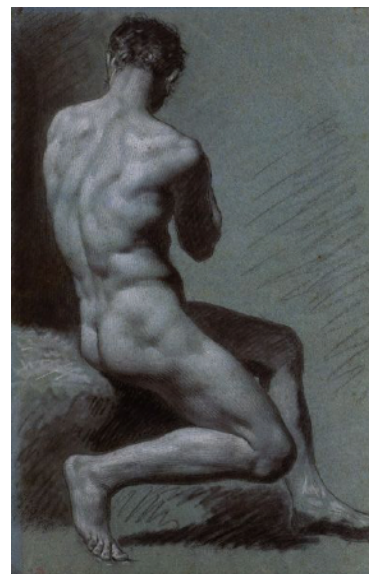
Tijdens de lessen van deze module gaan we alleen oefeningen doen uit fase 1 van de Barge tekenmethode. Door deze oefening te doen train je jezelf om beter te kijken naar (richtingen van) lijnen en vormen. Er zit weinig creativiteit in deze oefening. En dat is de bedoeling ook. Je moet immers vaardigheden ontwikkelen. Als je eenmaal een kopie hebt afgerond krijg je wel een voldaan gevoel, want je hebt immers met je eigen handen toch een mooi werkje gemaakt!

Fase 1 - Natekenen van Barge platen

Fase 2 - Cast drawing (gipsen beelden natekenen)

Fase 3 - Teken vanaf een echt model

Stappenplan

Tijdens de lessen van deze module ga je een aantal Bague platen natekenen. Bague leerde zijn studenten een stappenplan om dit te doen. Hieronder staan de stappen beschreven.

Originele Bague
plate I,17

Kopie

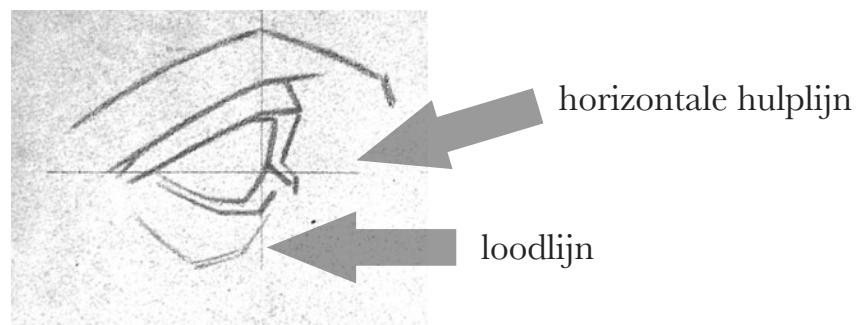
Stap 1 : Opstelling klaar zetten

Bij het kopieëren van een Bague plaat begin je met het klaarzetten van je materialen. Zorg dat je een ezel hebt met een houten bord dat verticaal staat. Maak gebruik van een loodlijn (zie verderop) als je wilt weten of iets verticaal is. Houdt de loodlijn langs de zijkant van het bord om te zien of deze verticaal staat. Als de ezel en bord goed staan dan kan je je Bague plaat en vel papier op het bord vast maken. Zorg dat beide horizontaal zijn.

Stap 2 - Loodlijn uitzetten en belangrijke horizontale lijnen

Teken een loodlijn en enkele belangrijke horizontale lijnen, zoals de uiterste verticale lijnen en een middenlijn. Deze lijnen zijn belangrijke 'navigatie' lijnen bij het tekenen. Je meet veelal t.o.v. deze hulplijnen hoe lang een lijn is of hoe schuin deze loopt. Ze bieden je houvast. In de eerste paar Bargue platen zijn deze lijnen al getekend, zodat je kunt zien hoe je handige lijnen kiest. In latere Bargue plates zijn deze lijnen niet meer getekend en moet je zelf keuzes maken voor deze lijnen.

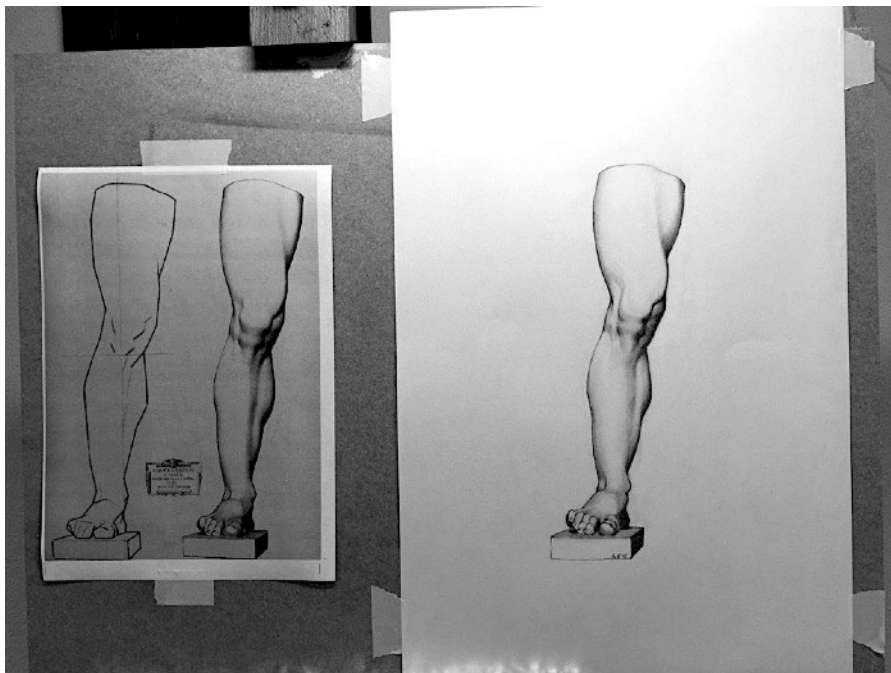
Stap 3 - Globale contourlijnen uitwerken

Werk nu eerst de contourlijnen uit. Let goed op de verhoudingen en richtingen van de lijnen. Hier komt veel meetwerk bij kijken. Een loodlijn is wederom een handig hulpmiddel.

Stap 4 - Toonwaarden uitwerken

In de laatste stap ga je de toonwaarden uitwerken. Probeer zo goed mogelijk de toonwaarde te kopiëren. Bouw toonwaarden altijd langzaam en geleidelijk op.

Kijken en meten

Een belangrijk deel van tekenen is leren kijken. Om nauwkeurig te leren tekenen kan je gebruik maken van onderstaande meetmethoden die veel gebruikt worden.

Loodlijn

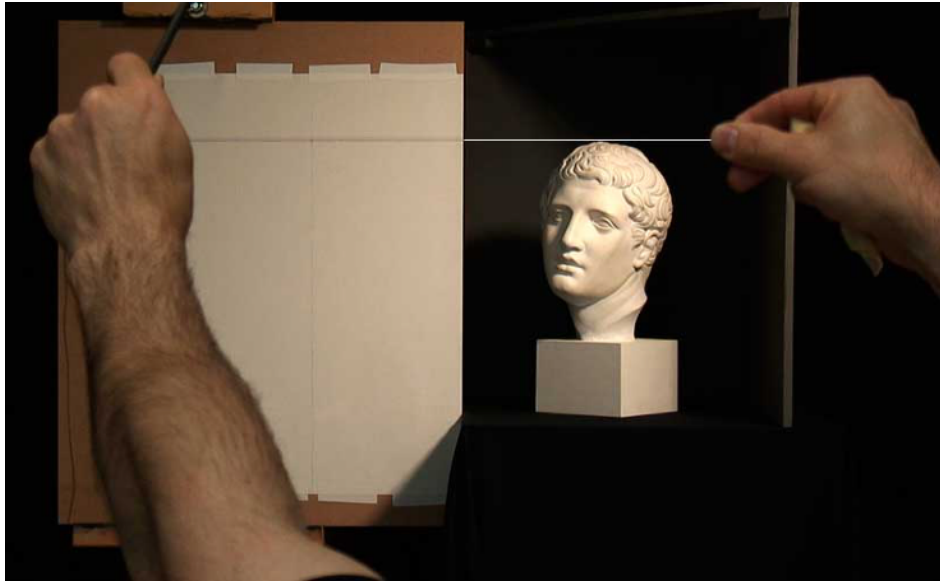
Een loodlijn is een draad met een gewicht eraan. Het gewicht zorgt ervoor dat de draad altijd verticaal hangt. Het is daarom een super handig hulpmiddel om te kijken hoe bepaalde punten verticaal ten opzichte van elkaar staan.

Bron: <https://www.sightsize.com/articles/the-only-cure-for-measuring/>

Horizontaal meten met een draad

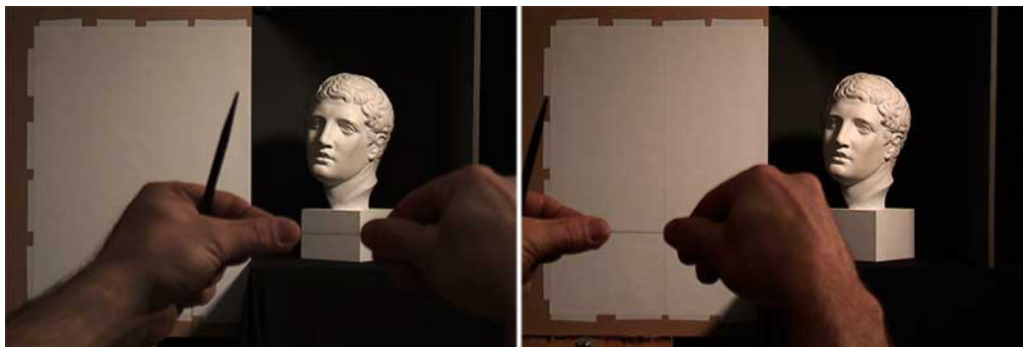
Om te meten hoe punten horizontaal ten opzichte van elkaar liggen kan je gebruik maken van een draad. Houdt hiervoor een draad aan het uiteinde met twee handen vast en strek je armen voor je uit. Probeer de draad zo goed mogelijk horizontaal te houden. Als je over de draad kijkt zie je hoe punten op je voorbeeld en je tekening liggen.

Bron: <https://www.sightsize.com/articles/the-only-cure-for-measuring/>

Absolute meting

Met een draad of (brei)naald kan je absolute meting doen. Plaats de draad over de lengte die je wilt meten. Gebruik je duimen om de uitersten van de lengte te markeren. Beweeg nu de draad naar je tekeningen om de lengte te meten of te markeren op papier.

Bron: <https://www.sightsize.com/articles/the-only-cure-for-measuring/>

Sight size meetmethode

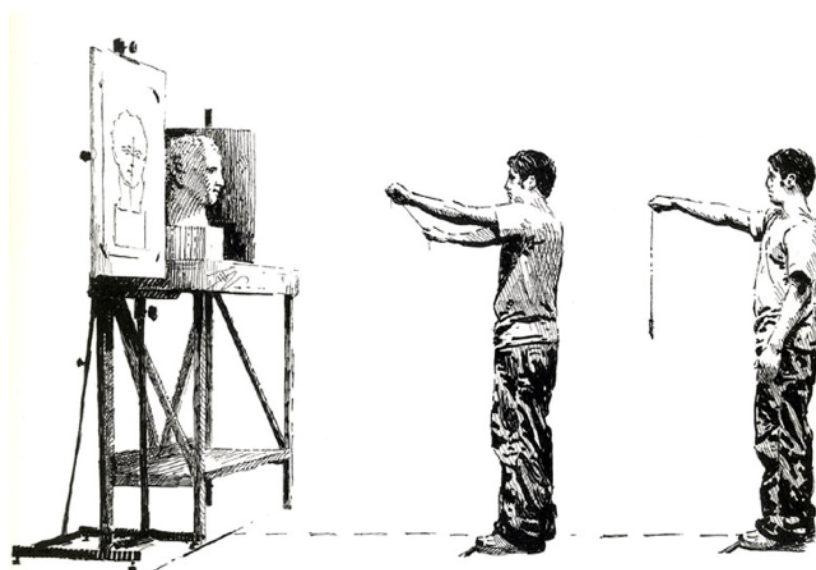
Bij cast drawing wordt gebruik gemaakt van de 'sight size' methode. Bij deze methode plaats je je canvas op dezelfde hoogte en naast het gipsen beeld dat je wilt natekenen. Het gipsen model staat in een zwarte doos en wordt belicht met

een lamp. Het voordeel van deze opstelling is dat je een 1-op-1 kopie kan maken, waarbij je makkelijk gebruik kunt maken van de loodlijn en 'horizontaal meten met een draad' meettechnieken. Daarnaast zie je ook in een oogopslag het voorbeeld en je tekening, waardoor je makkelijk beide kunt vergelijken. Een handig hulpmiddel hierbij is om een loodlijn voor je gipsen beeld op te hangen dat dient als verticale referentie lijn.

<http://anthonykilleen.com/>

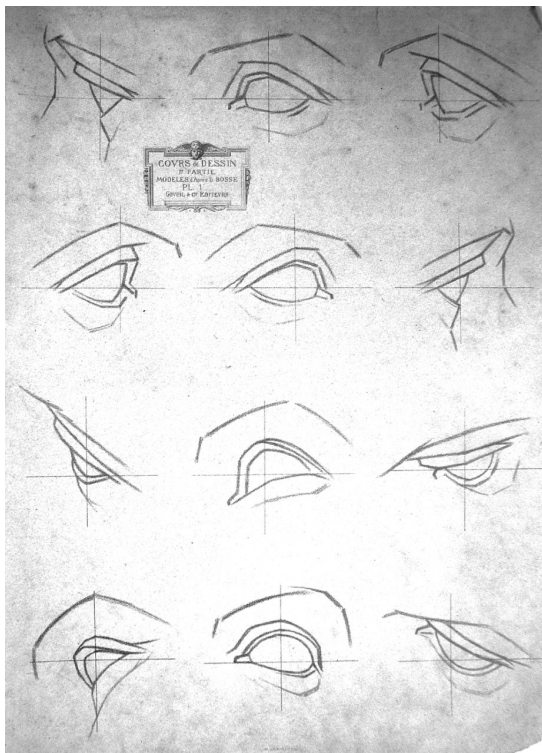
Om te meten moet je altijd voldoende afstand nemen tot het voorbeeld en je tekening. Twee zaken zijn hierbij belangrijk. Ten eerste moet je zoveel afstand nemen dat je het voorbeeld en je tekening in z'n totaal ziet. Sta niet te dicht bij want dan zie je slechts een detail, en sta ook niet te ver weg omdat je dan niet

nauwkeurig kunt kijken. Ten tweede moet je altijd vanaf de zelfde positie meten. markeer daarom op de grond de plek van waar je altijd je metingen doet. Als je de meetafstand telkens varieert dan kan er vervorming in je tekening ontstaan.

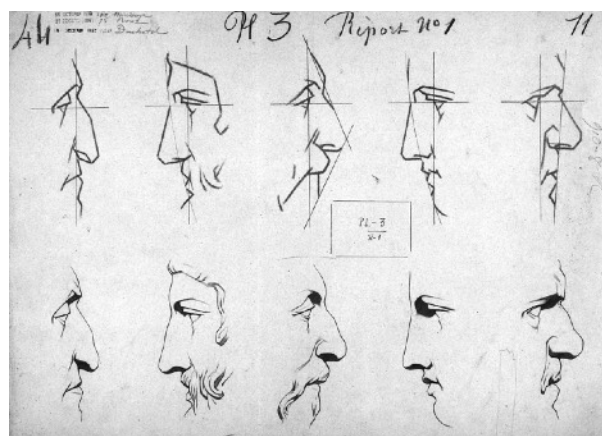
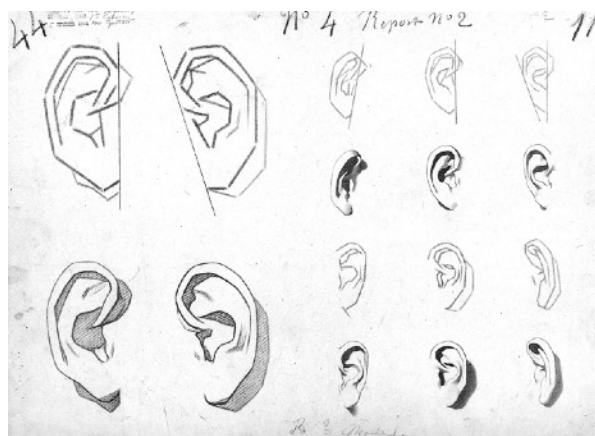
Opdracht Les 1

Kopieer (onderdelen van) onderstaande Bargue platen (groot formaat tijdens de les beschikbaar).

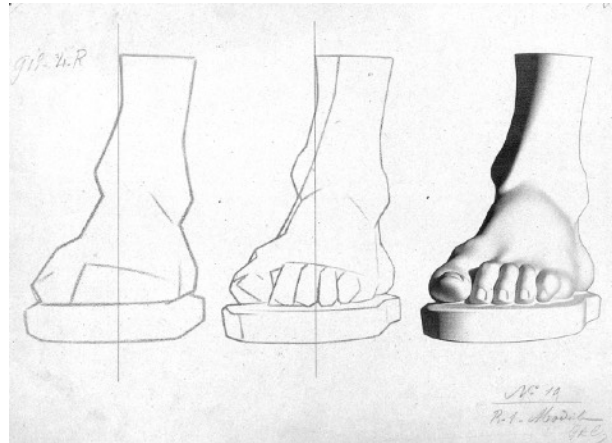
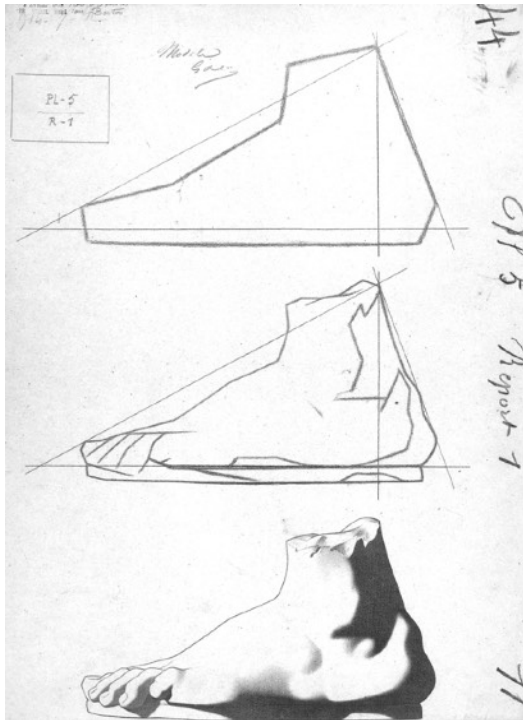
Opdracht Les 2

Kopieer (onderdelen van) onderstaande Bargue platen.

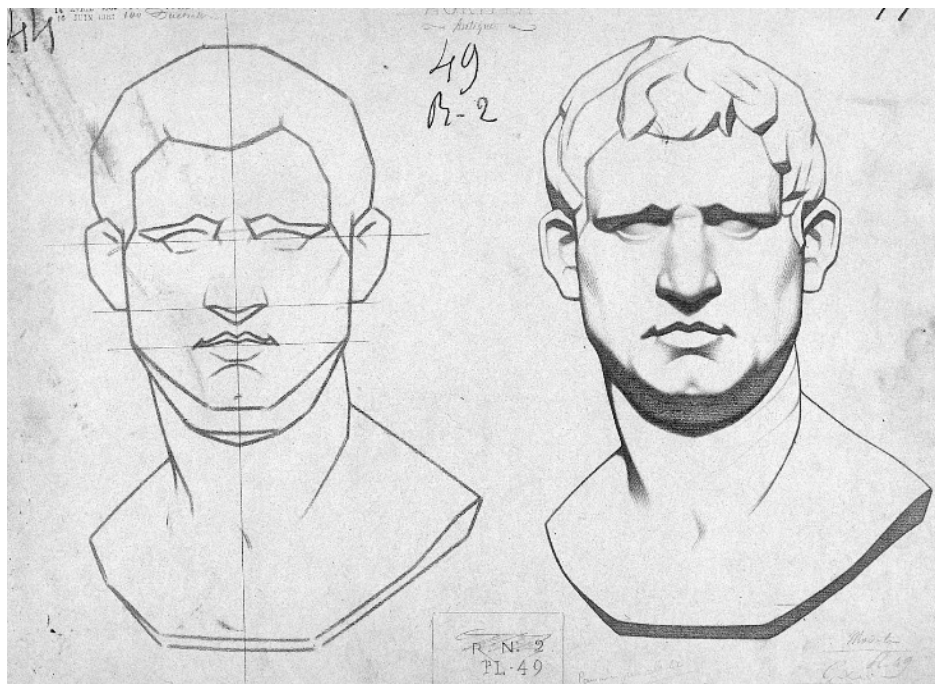
Opdracht Les 3

Kopieer een van onderstaande Bargue platen.

Opdracht Les 4 & 5

Kopieer onderstaande Bargue plaat.

Hoe verder gaan?

Artist(en)	Charles Barque
Boek(en)	“Charles Barque - Drawing Course”, Gerald M. Ackerman “The Artist's Complete Guide to Figure Drawing: A Contemporary Perspective On the Classical Tradition”, Anthony Ryder
Video('s)	YouTube, “Charles Barque tekenmethode voorbeeld”, https://youtu.be/BfgD9JUa7II
Website('s)	https://www.sightsize.com

